

Voorzitter

Het benoemde lid heeft overgelegd:

- de kennisgeving van de voorzitter van het Centraal Stembureau dat hij is benoemd;
- een uittreksel uit het persoonsregister;
- een verklaring betreffende de openbare betrekkingen welke hij bekleedt.

Uit deze stukken blijkt dat het benoemde lid de bij de wet gevorderde leeftijd heeft bereikt en dat hij geen betrekking bekleedt welke onverenigbaar is met het lidmaatschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De commissie heeft derhalve de eer voor te stellen, de heer J.N. Scholten als lid van de Kamer toe te laten.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Vriskoop voor het uitbrengen van het rapport en de commissie voor het verrichten van haar taak. Ik stel aan de Kamer voor, het advies van de commissie te volgen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De heer Scholten is in het gebouw der Kamer aanwezig.

Ik verzoek de heer griffier hem binnen te leiden.

Nadat de heer Scholten door de griffier is binnengeleid, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven eden af.

De **voorzitter**: Ik wens u geluk met uw benoeming en verzoek u, in ons midden plaats te nemen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Technische verbeteringen in de Wet inkomensvoorziening kunstenaars, in de Algemene bijstandswet, in de Wet op de ondernemingsraden en in de Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid (25913);**

- **Wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet op de studiefinanciering ter uitvoering van in het hoger onderwijs- en onderzoekplan 1996 aangekondigde maatregelen (25370).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet Incompatibiliteiten Staten-Generaal en Europees Parlement om te bepalen dat het lidmaatschap van een adviescollege als bedoeld in de Kaderwet adviescolleges niet verenigbaar is met het lidmaatschap van de Staten-Generaal en van het Europees Parlement (24777).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Hirsch Ballin** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Artikel 57 van de Grondwet regelt de incompatibiliteiten ten aanzien van het lidmaatschap van de Staten-Generaal. Het tweede lid zegt dat een lid van de Staten-Generaal niet tevens minister, staatssecretaris, lid van de Raad van State, lid van de Algemene Rekenkamer of lid van of procureur-generaal of advocaat-generaal bij de Hoge Raad kan zijn. Het vierde lid opent de mogelijkheid dat de wet nog andere openbare betrekkingen aanwijst die niet gelijktijdig kunnen worden uitgeoefend met het lidmaatschap van de Staten-Generaal of – en nu komt het verschil met het tweede lid – van een der Kamers. De Grondwet gaat er dus uitdrukkelijk van uit dat bij de niet-grondwettelijke incompatibiliteiten het lidmaatschap van de ene Kamer tot een andere afweging kan leiden dan dat van de andere Kamer.

In het kader van de algehele grondwetsherziening is nog een suggestie aan de orde geweest om het lidmaatschap van de Sociaal-economische raad aan het tweede lid van dit grondwetsartikel toe te voegen. Dat was bepleit door de staatscommissie-Cals/Donner, maar werd door de regering afgewezen. Ik verwijs naar de stukken van de Tweede Kamer, 1978-1979, 14223, nr. 3, pagina 19, en nr. 6, pagina 19.

De grond voor het onverenigbaar verklaren van functies is blijkens de memorie van toelichting bij de toenmalige grondwetsherziening steeds "een samenstel van motieven, gericht op een goede vervulling van de beide functies waarom het gaat". Deze woorden zijn ontleend aan het

Kamerstuk uit dezelfde reeks, nr. 3, pagina 17.

Dit is een wat nuchterder tekst dan de pretentie van "staatsrechtelijke zuiverheid", waarvan de regering in antwoord op onze vragen erkent dat dit geen juridisch begrip is. In de ogen van de regering blijkt dit ook tot verschillende interpretaties te kunnen leiden.

Bij de herziening van het adviesstelsel heeft de regering voorgesteld, de in ons land gekozen parlementariërs, zowel de leden van een beide Kamers der Staten-Generaal als de leden van het Europees Parlement, te weren als leden van adviescolleges. De regering stelde echter een uitzondering voor ten aanzien van leden van de Eerste Kamer, die haars inziens incidenteel wel in een tijdelijk adviescollege zouden moeten kunnen worden opgenomen. Een amendement van mevrouw Scheltema-de Nie heeft dit echter doorkruist. Een ons sympathiek amendement van de heer Rouvoet om ook de deskundigheid van leden van het Europees Parlement in tijdelijke adviescommissies te kunnen betrekken heeft het niet gehaald.

De afweging welke openbare functies wel en welke niet de vrijheid en zelfstandigheid van oordelen van het parlement dreigen te doorkruisen, is iets wat het parlement, dus beide Kamers van het parlement, zelf moeten beoordelen binnen de door de Grondwet gestelde kaders, uiteraard te zamen met de regering in het kader van de wetgeving. Het is eigen aan de Eerste Kamer dat haar leden een maatschappelijke ervaring vertegenwoordigen die zich niet verdraagt met een verbod op functionele betrokkenheid bij de terreinen van wetgeving en beleid. Wel mag worden verlangd dat absoluut doorzichtig is hoe leden van het parlement in het leven staan.

Maar ook het zittende kabinet heeft er blijk van gegeven, gebaat te zijn met adviezen van leden van deze Kamer, zoals het onder voorzitterschap van een lid van dit huis, mr. F. Korthals Altes, opgestelde rapport "Het recht ten uitvoer gelegd". Dit rapport had een zeer heilzame invloed op het aanvankelijke voornemen van dit kabinet, verdere bouw van cellen beperkt te houden en het eenzijdig in alternatieven te zoeken.